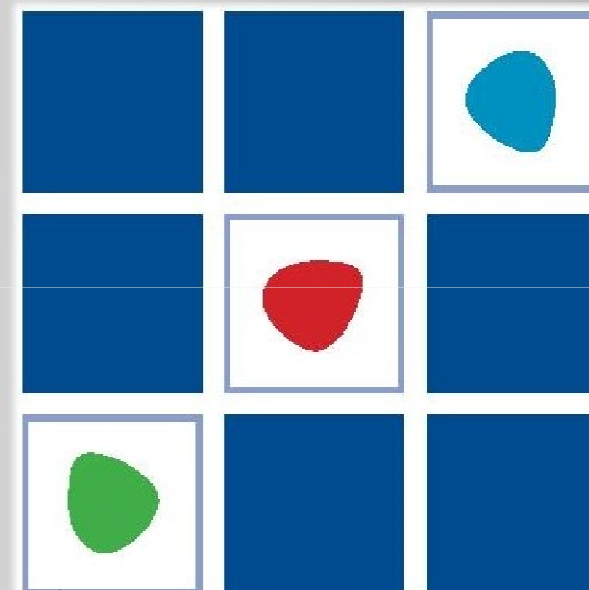

TRETMAJAN MALOLJETNIKA U SLUŽBI ZA MENTALNO ZDRAVLJE I PREVENCIJU OVISNOSTI NZJZ „DR. A. ŠTAMPAR“

mr. Andreja Radić, mr.sc. Lucija Sabljić,
mr.sc. Snježana Šalamon

POVIJEST SLUŽBE

- 1998. g. osnovan je Centar za prevenciju ovisnosti grada Zagreba kao jedan od odjela Psihijatrijske bolnice Vrapče
  - 2004. g. promjenom Zakona o suzbijanju zlorabe droga svi centri za prevenciju ovisnosti nastavili su s radom u okviru zavoda za javno zdravstvo
  - Sada Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti djeluje na tri lokacije:
    - Mirogojska 11- punoljetnici, klinička slika ovisnosti
    - Heinzelova 63 a
    - Remetinečki gaj 14
- } maloljetnici i mlađi punoljetnici, eksperimentatori

SURADNJA S INSTITUCIJAMA U PRAVOSUĐU

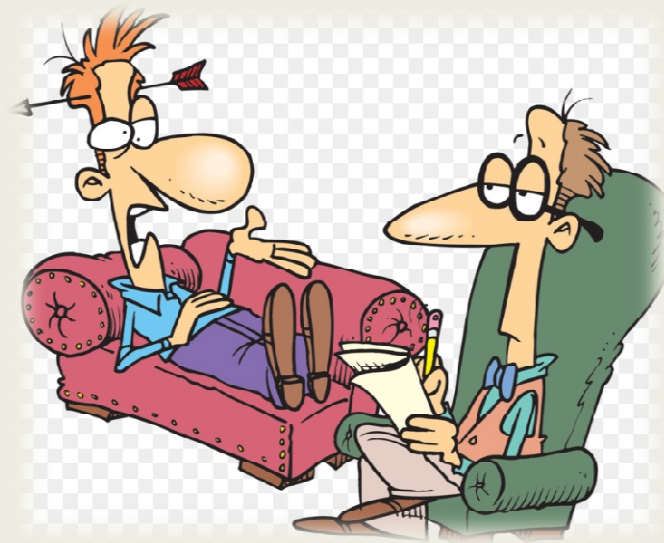
- od 2000.g. počinje suradnja s CZSS, Općinskim državnim odvjetništvom, sudovima za mladež
- od 2004.g. suradnja s Kaznenim sudom, županijskim sudovima, kaznionicama
- od 2010 g. probacijski uredi

**Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti
Nastavnog zavoda za javno zdravstvo "dr. A. Štampar" bavi
se mladima s različitim poremećajima u ponašanju. Među
njima prednjače konzumenti alkohola i drugih droga.**

**U Centar ih upućuju ustanove (CZSS, škole, sudovi,
domovi), njihovi roditelji ili odgajatelji. U manjem broju
slučajeva adolescenti se javljaju sami.**

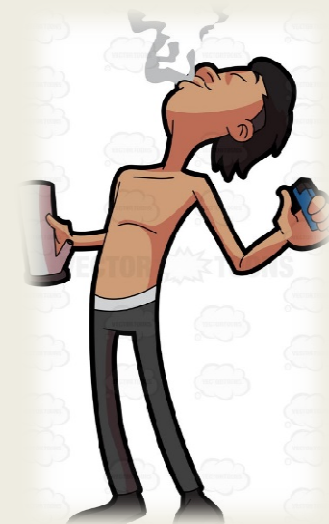
**Rad s mladima odvija se individualno i u grupi, a s njima
rade psihijatri, psiholozi, socijalni radnici i socijalni
pedagog.**

- Prvi razgovor s klijentom obavlja psihijatar
- Tretman provodi soc. radnik, psiholog, soc. pedagog
- Tijekom tretmana obavlja se psihologijska obrada klijenta

Razlozi zbog kojih se mladi upućuju u tretman su različiti oblici poremećaja u ponašanju:

- konzumiranje alkohola i drugih droga
- nasilničko ponašanje (vršnjačko i obiteljsko)
  - imovinska kaznena djela i prekršaji
  - poteškoće u školi vezane za neispunjavanje obveza
- emocionalne poteškoće (slaba prilagodba, anksioznost/depresivnost, poteškoće u odnosima s članovima obitelji/vršnjacima/

Mladi se u tretman uključuju na dva načina:

1) moraju (oko 65%)

**(zbog počinjenja nekog zakonskog ili drugog prekršaja
upućuje ih ODO, CZSS, sudovi, škole, domovi...)**

2) žele (oko 35%)

**(dolaze na inicijativu svoje obitelji, prijatelja, drugih
odraslih ili samoinicijativno)**

Raspodjela po spolu (klijenti do 18 godina)

	2016.	2017.	2018.
Mladići	96 (68%)	143 (64%)	289 (66%)
Djevojke	45 (32%)	79 (36%)	148 (34%)
Ukupno	141	222	437

„Prisilni“ klijenti:

- Češće mladići nego djevojke
- Češće posjedovanje/dilanje marihuane
- nasilnička i imovinska kaznena djela i prekršaji
- Češće maloljetnici – savjetovališni tretman

„Dragovoljci“:

- češće djevojke nego mladići
- češće emocionalne poteškoće
- Češće punoljetni – psihoterapijski tretman

**Rad s klijentima je multidisciplinaran: psihijatri, psiholozi,
socijalni radnici i socijalni pedagog**

- **Konsumiranje ilegalnih droga kod adolescenata mogu biti prvi znak ili mogu prekriti veliki broj ozbiljnih psihijatrijskih poremećaja**

**NAJBROJNIJI KLIJENTI SLUŽBE SU MLADI
KONZUMENTI ILEGALNIH DROGA**

**SAVJETOVALIŠNI TRETMAN
NAJZASTUPLJENIJI JE OBLIK TRETMANA
MALOLJETNIKA**

OKVIRI:

-TRETMAN JE ZA KLIJENTA OBVEZA

-UKLJUČUJE KONTROLE URINA NA PSIHOAKTIVNE TVARI

-PODRAZUMIJEVA APSTINENCIJU

-TRAJE 3 - 6 MJESECI

-INDIVIDUALAN PRISTUP SVAKOM KLIJENTU

-JEDAN TERAPEUT - JEDAN KLIJENT

**konzumiranje
marihuane**

R = ,502
R² = ,249
p = ,000

Devijantno ponašanje

- postoji statistički značajna povezanost između konzumiranja marihuane i devijantnog ponašanja

više marihuane - više dev. ponašanja i obratno
(Orban i sur., 2005.)

CILJEVI TRETMANA

- poticanje zdravih obrazaca ponašanja
- razvijanje odgovornosti
- podizanje razine samopouzdanja i samopoštovanja
- promjena stava prema konzumiranju droga
- usvajanje konstruktivnog načina rješavanja problema
- rješavanje zabluda (najčešće o drogama, nerijetko i o drugim problemima)
- trajna apstinencija

- Vjeruje se da su polaznici strukovnih škola češći „gosti“ u centrima za prevenciju ovisnosti...
- Podatci našeg Centra kažu drugačije:
  - **strukovna trogodišnja - 28%**
  - **strukovna četverogodišnja - 31%**
  - **gimnazija - 27%**

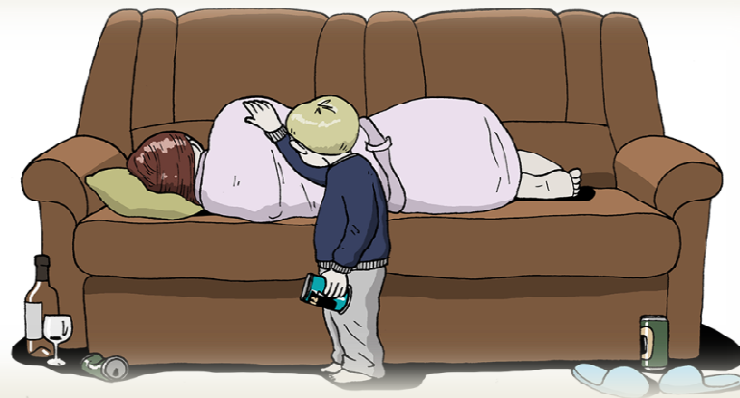
Trenutna slika roditelja klijenata (N=113, što je trećina maloljetnih klijenata koji su u tretmanu) izgleda ovako:

- **41% u braku**
- **56% razvedenih**
- **3% udovica/udovac**

- **oko trećina djece koja žive u potpunim obiteljima smatra brak svojih roditelja lošim**

-

- Tijekom tretmana otkrivaju se mnogi obiteljski problemi, među njima je i roditeljsko pretjerano konzumiranje alkohola
- U općoj populaciji oko 17% mladih smatra da njihovi roditelji imaju problema s alkoholom (I. Pilar, 2012.)
- Istraživanje NZJZ o roditeljskom pijenju među klijentima - oko 30% mladih smatra da im roditelji previše piju (Sabljić, Radić, Borovečki, 2015)

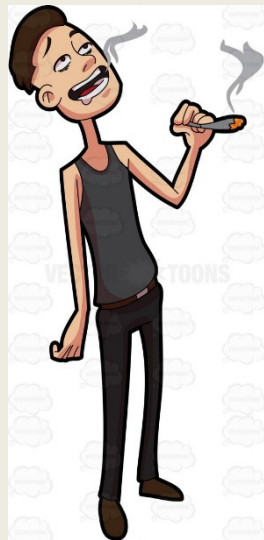
Kako je u Zagrebu?

– „Pozitivan razvoj adolescenata grada Zagreba: analiza stanja“ (Novak, Ferić, Kranželić, Mihić, 2018.)

- 25 SŠ grada Zagreba
- prosječna dob učenika 16,2 god
- provedeno studenom i prosincu 2017.g.
- uzorak: 4821 učenika.

- 65,5 % konzumiralo alkohol u zadnjih 30 dana

- 26,6 % konzumiralo marihuanu barem jednom u životu, a 14,2 % barem jednom u zadnjih 30 dana

Konzumacija raste s dobi!

- bježanje s nastave: 22 % izostajalo s nastave jedan ili više dana na mjesečnoj razini (porast markiranja s pohađanjem viših razreda SŠ);
- niska privrženost školi (više od 60 % adolescenata uglavnom ne voli ići u školu i misli da je sadržaj većine predmeta nezanimljiv);
- 80 % adolescenata planira upisati fakultet!?!

- 30 % izvještava o ozbiljnim simptomima anksioznosti
- 20 % izvještava o ozbiljnim depresivnim simptomima, kao i simptomima stresa
- 14,5 % adolescenata barem jednom u životu ozbiljno razmišljalo o samoubojstvu (9,4 % izradilo plan, a njih 4,4 % izvijestilo o pokušaju)

Podaci nemaju kliničku značajnost i ne sugeriraju dijagnosticiranje poremećaja, no svakako upućuju na važnost intervencije!

- **Tretman maloljetnih konzumenata ilegalnih droga rijetko se zaustavlja na samoj konzumaciji**
- **Sve je veći broj maloljetnika koji uz konzumiranje droga imaju i druge poteškoće koje zahtijevaju stručnu pomoć**
- **Rane intervencije imaju značajnu preventivnu ulogu**
- **Jednostavan način uključivanja u tretman i dostupnost Centra doprinose pravovremenom djelovanju**